

Městská knihovna v Praze

ČEŠTÍ
BÁSNÍCI
20. STOLETÍ

ŘÍKADLA

Josef Kainar

e-kniha • Praha • 2020

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Říkadla

Josef Kainar

Znění tohoto textu vychází z díla [Říkadla](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Knižní klub v Praze v roce 2008. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Josef Kainar: Říkadla), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 24. 6. 2020.

OBSAH

Indiáni.....	6
Holič.....	7
Pytlák.....	8
Kůň a žáby.....	9
Tele.....	10
Kominík.....	11
Zloději.....	12
Za nádražím.....	13
Ryby.....	14
Gorila.....	15
Motocykl.....	16
Sluníčko.....	17
Fotbalisté.....	18
Labutě.....	19
Vlak.....	20
Kocourkovské hodiny.....	21
Piráti.....	22
Kňour.....	23
Bernardýni.....	24
Šneček.....	25
Vysvědčení.....	26
Sova.....	27
Čarovné zrcadlo.....	28
Velryba.....	29

Indiáni

Indiáni, ti se mají!
Celý den si jenom hrají.

Skáčou hejsa hopsasa,
chytají se do lasa.

Potom vlezou do vigvamu,
zavolají na svou mámu:

„Mámo, mámo, máme hlad.“
Snědí vlka a jdou spát.

Do spánku jim pěkně vyjí
kojotové na prérii,

ráno sluníčko je vzbudí,
a ti malí chlapci rudí

hned vyběhnou mezi stany
hrát si. Nač? Na indiány.

Holič

Hleďte pana holiče,
jak se vrací pro klíče!

K jeho krámu už se trousí
zákazníci s plnovousy.

„Kde je holič? Zamknuto má!“
„Asi nechal klíče doma.“

Jenom holič s klíčem dolít,
odemkl krám, začal holit.

Pytlák

Pytlák jménem Bořita
hodil flintu do žita.

Žito sedlák z pole svez,
na pytláka skočil pes.

A tu flintu snědla rez.

Kůň a žáby

Jeden kůň
vypil tůň.
Žáby se naň
zlobí nýčko,
že jim vypil
bydleníčko.

Tele

Jedno tele přemýšlelo,
čímpak by se státi mělo.

„Chtělo bych se třeba státi
geometrem s dlouhou latí.

Nebo bych si přálo, inu,
vystudovat medicínu.“

Ach to tele! Nepřej si.
Bude z tebe telecí.

Kominík

To byla včera švanda, psina!
Kominík spadl do komína!
To byla včera legrace!
Vymetl komín bez práce!

Zloději

Křičí zloděj na zloděje:
„Utíkejte, bratři, zle je!

Chtěl jsem ukrást vánočku,
zakopl jsem o kočku.

Chtěl jsem ukrást podkovu,
zakopl jsem o vdovu.“

Za nádražím

Za nádražím při tom shonu
drcl vagón do vagónu.

„Promiňte mi,“ vagón řek,
„stalo se to mimoděk.“

Druhý řekl: „Jaké křiky,
já mám dobré nárazníky.“

Ryby

Povídala rybě ryba,
že moc mluvit, to je chyba.

Ryba rybě řekla na to,
že být zticha, to je zlato.

A v tom byla chyba celá —
jedna druhou neslyšela.

Gorila

Protože prý gorile
byla malá košile,
oblékla se do županu.
Ta vám, lidi, měla ránu!
Chechtal se jí celý prales,
co je tohle za vynález.

Když si vyšla na sluníčko,
zebrám smíchem prasklo tričko,
a když vlezla do houští,
smáli se jí papoušci.
Od té doby paviáni
říkají si pro zasmání:

„Protože prý gorile
byla malá košile,
oblékla se do županu.
Ta vám, lidi, měla ránu.“

Motocykl

Hádej, malý, víš, jak vznikl
tento krásný motocykl?

To se vzaly šroubky, páky,
kolečka a posouváky,
písty, nýty, hřídel, rourky,
klínky, válce, jímky, dourky,

potom se to nabarvilo —
no a vidíš. Už to bylo.

Sedni na to! A v ten mžik
bude z tebe závodník.

Sluníčko

Sluníčko, slunce zlaté,
dobrý den, jak se máte?

Pichlavé jste jako kopřiva —
co vás to, co vás to dohřívá?

Sluníčko říká: „Chtělo jsem
zašimrat Martínka pod nosem,
aby vstal zalívat zahradu —

on si stáh peřinu přes hlavu.“

Fotbalisté

Říkám říkám říkadlo,
že sklo z okna vypadlo.

Franta s Jendou, čerti malí,
pod tím oknem fotbal hráli.

Táta shora křičí na ně,
že dostanou na chrám páně.

Rákoska se neminula,
táta vede jedna-nula.

Labutě

Labutě, krásné labutě,
kam jdete večer na kutě?

Labutě, já mám o vás strach!
Je to zlé spinkat na vlnách?

Jistě to studí, na té vodě.
Zato však spíte na svobodě.

Vlak

Ve stanici čeká vlak
a s tím vlakem je to tak:
on se nesmí ani hnouti,
pokračovat ve své pouti —
čeká, až pan výpravčí
dýmčičku si vybafčí.

„Kozel vzal ty nádražáky!“
bručí vlak a bafčí taky.

Kocourkovské hodiny

V Kocourkově na té věži
divné mají hodiny.
Ony nejdu, ony běží.

V deset hodin dopoledne
ukazují skoro k jedné,
o jedné jsou na půl páté,
o páté jsou na deváté.

Kdo z vás, děti, poví mi,
proč ony tak utíkají?

To tím, že ty hodiny
místo ruček
nožky mají.

Piráti

Naši páni piráti
měli koráb zvaný Necky.

A že byli pihatí,
bály se jich žáby všecky.

A co žáby, raci též.
A co raci, také husy.
Kudy pluli, byla řež,
nebot' pirát rvát se musí.

Potom ale u Alžíru
zvrh se koráb,
dostal díru.

Chudinkové piráti!
Teď je máma vyplatí.

Vyplatí je máma všecky
za ty porouchané necky.

Kňour

Za procházky po lese
z ničeho nic potkám kňoura.
Srdcem mi to otřese.
Jak ten kňour, jak na mě mžourá!
Jako kdyby chtěl mě sníst!

Náhle spadne s dubku list,
já se leknu, kňour se zděsí,
už jsme oba pryč
a kdesi.

Vzduchem stará vrána plove,
ta nás vidí oba dva,
za břicho se popadá.

„Kam tak rychle, hrdinové?“

Bernardýni

Byla vám dvě štěňátka,
malá, hloupá, přesladká.
A už nejsou.
Jsou z nich nyní
moudří staří bernardýni.

Lidé však je dodnes hladí,
za to, že bývali v mládí
takováhle štěňátka,
malá, hloupá, přesladká.

A těm starým bernardýnům
ani to moc nevadí.
Proč by také?
Vždyť jsou nyní
moudří už jak bernardýni.

Šneček

Alenka, užaslá všicka
viděla prvního šnečka.

„Maminko, maminko, mámo,
co to tu ujíždí samo?

Autobus pro pány mravence?“
To jsme se nasmáli Alence!

Vysvědčení

Kdo viděl v zahradě stoupat
motýlky z růžových poupat?

Ti, kdo to viděli, dostanou
jedničku za dobrou dívanou.

A kdo z vás našel na louce
hříbečka v nedělním klobouce?

Už se mu jednička píše,
že umí choditi tiše.

A kdo z vás uviděl v podvečer
strašáky vylézat z myších děr?

Strašáci nejsou. Basta bum.
Dáme ti pětku jako dům.

Sova

Sova houká po lese:
„Bojte se mě, bojte se!“

My se sovy nebojíme,
protože my v noci spíme.

Čarovné zrcadlo

„Zrcadlo, zrcadlo, řekni mi,
jsem-li já princezna pravá?“
„Anka jsi s copánky pěknými,
ta, co moc nerada vstává.“

„Zrcadlo, zrcadlo, zlobím se.
Hodnější je-li kdo v kraji?“
„Včera jsi lozila po římse,
dnes v tobě čertíci hrají.“

„Zrcadlo, vidoucí pozpátku,
proč sis tak zasedlo na mě?“
„Utři si nosánek do šátku,
jdi pomoci uklízet mámě!“

Velryba

Taková stará velryba,
ta už se ani nehýbá.

Všechno zná a všude byla,
oceány prošmejdila,
vzhůru dolů a pak znova,
od Japonska dolů k pólu,
přes ta moře Sargasová,
zná i létající ryby,
i co které želvě chybí,
který žralok se kde žení,
i proč voda suchá není,
ví, proč racek v bouři křičí
a proč moře není ničí —
je to moudrá stará teta.
Strašně stará.
Pětsetletá.

A jak si tak v moři spí,
kolem plují sardinky,
rozpustilé dívčinky.
„Tiše, holky! Teta dřímá!“

„Proč ta teta dřímá stále?“

„Stará teta dřímá stále,
že už je jí moře malé.“

Josef Kainar

Říkadla

Edice Čeští básníci 20. století
Ilustrace na obálce z Pixabay.com
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 24. 6. 2020

ISBN 978-80-274-0932-7 (epub)
ISBN 978-80-274-0933-4 (pdf)
ISBN 978-80-274-0934-1 (prc)